

комендовані форми та методи роботи з курсантами, які дозволяють оволодіти програмою та практичними навичками в зручній формі.

Ключові слова: офтальмологія, післядипломна освіта, комп'ютерні технології.

Резюме

Бачук Н.Ю. *Современные компьютерные технологии в последипломном образовании врачей-офтальмологов.*

Приведены опыт и перспективы использования современных компьютерных технологий в последипломном образовании офтальмологов, рекомендованы формы и методы работы с курсантами, позволяющие овладеть программой и практическими навыками в удобной и сжатой форме.

Ключевые слова: офтальмология, последипломное образование, компьютерные технологии.

Summary

Bachuk N.Y. *Modern computer technologies in postgradual education of ophthalmologists.*

There were resulted experience and prospects of using modern computer technologies in postgradual education of ophthalmologists and recommended forms and methods of working with students that allow to seize the program and practical skills in comfortable form.

Key words: ophthalmology, postgradual education, computer technologies.

Рецензент: д.мед.н., проф. А.М. Петруня

РЕЦЕНЗІЯ
НА ПІДРУЧНИК «ТЕОРІЯ ЕВОЛЮЦІЇ (СИСТЕМНИЙ РОЗВИТОК ЖИТТЯ НА ЗЕМЛІ)» / І.О. ОГІНОВА, О.Є. ПАХОМОВ. – ДНІПРОПЕТРОВСЬК: ВИДАВНИЦТВО ДНУ, 2012. - 540 С.

Підручник «Теорія еволюції (системний розвиток життя на Землі)» є результатом наполегливої праці авторів І.О. Огінова і О.Є. Пахомова - викладачів Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара. У підручнику викладено основні теорії походження життя на Землі та онтогенетичний розвиток різних організмів та їх систем. Підручник є узагальненим, систематизованим курсом, в якому знайшли відображення сучасні уявлення щодо еволюції організмів та виникнення життя на Землі. Підручник написано з урахуванням навчальної програми з теорії еволюції для студентів біологічних, психологічних, педагогічних та медичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Видання рекомендоване Міністерством освіти і науки України, як підручник для студентів вищих навчальних закладів України.

Матеріал підручника добре структурований, він складається з 9 розділів які логічно висвітлюють основні принципи виникнення життя на Землі.

Перший розділ підручника присвячений сучасним уявленням про принципи самоорганізації живої матерії. У ньому автори розкривають фактори, які впливають на самоорганізацію матерії. У другому розділі описані основні напрямки розвитку уявлень про походження життя на Землі. Розділ логічно структурований і розкриває найголовніші питання та причини щодо виникнення розмаїття живих організмів на Землі. Походження життя на Землі залишається досить актуальною темою. Існує багато теорій та гіпотез, виникнення життя на Землі. Автори підручника вдало узагальнили гіпотези щодо походження життя на Землі, приділивши значну увагу вивченню еволюції геному. Хоч на даний час ще не поставлена крапка в даному питанні.

У розділі три «Еволюція онтогенезу» автори розкривають еволюцію онтогенезу і філембріогенезу та розвиток різних систем організмів від покриттів тіла до ендокринної системи. Четвертий розділ під-

Рецензія

ручника розкриває основні напрямки еволюції нервової системи від найпростішої у кишковопорожнинних до складної у ссавців. В цьому розділі показано еволюцію головного мозку та його складових у різних видах організмів. Також цей розділ розкриває еволюцію психіки, поведінки та елементарної розумової діяльності різних типів тварин. Розділ п'ять «Мікроеволюція» розкриває процеси еволюційного формотворення виду та механізми утворення нових видів шляхом мутаційних процесів, різних форм ізоляції, природного добору та адаптації. У шостому розділі «Макроеволюція» описані шляхи еволюції таксономічних груп шляхом алогенезу та арогенезу. Також в цьому розділі представлена інформація щодо форм філогенезу. Автори вдало відобразили головні «правила макроеволюції», способи перебудови органів і функцій та поняття прогресу та регресу еволюції.

Сьомий розділ «Антропогенез» висвітлює питання про місце людини серед організмів, час і місце її виникнення, основні етапи еволюції людини, про первісний суспільний розвиток людей, про еволюційні процеси, які виникають у людей сучасності. В розділі 8 «Біосоціальний аналіз особливостей антропогенезу» автори розкрили психологічні та соціальні фактори, які формують містичні світогляди, що відображаються в культурі сучасності. Розділ 9 «Загальні уявлення про еволюцію біосфери» присвячений розвитку життя на Землі в різних ерах. Також в цьому розділі висвітлюється проблема впливу людства на біосферу.

Розділи представлені в алгоритмізованому вигляді, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу студентами. В кінці підручника студенти мають змогу ознайомитись з прикладами тестових завдань.

Підручник написаний простою зрозумілою мовою, біологічні поняття і терміни викладені доступно. Цінність підручника полягає ще й у тому, що це один з небагатьох підручників виданий українською мовою, який висвітлює питання теорії еволюції.

*Завідувач кафедри цитології, гістології
та біології розвитку Київського національного
університету імені Тараса Шевченка,
професор*

Держинський М.Е.

*Доцент кафедри цитології, гістології
та біології розвитку*

Рибальченко Т.В.

ОГЛЯД МАТЕРІАЛІВ II НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ФІЗІОЛОГІВ "ФІЗІОЛОГІЯ: ВІД МОЛЕКУЛ ДО ОРГАНІЗМУ"

І.П. Котляр

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

8-9 жовтня 2012 року на базі Інституту фізіології імені О.О. Богомольця в рамках II Міжнародного симпозіуму «Молекулярні механізми регуляції синаптичної передачі» була проведена II Наукова конференція молодих фізіологів "Фізіологія: від молекул до організму". Для участі у конференції прибули студенти, аспіранти та молоді вчені з різних науково-дослідних інститутів і вищих навчальних закладів Києва, Харкова, Дніпропетровська, Донецька, Львова, Луганська, Сімферополя тощо. Всього, крім пленарних лекцій, було представлено близько 30 усних доповідей та стільки ж стендових презентацій.

На відкритті конференції із вступним словом виступив академік НАН України Олег Олександрович Кришталь. Він наголосив на важливості проведення подібних заходів, які дають можливість оприлюднювати свої результати і стимулюють прагнення рухати науку вперед.

Наукова програма конференції включала такі секції:

- Молекулярна та клітинна фізіологія.
- Нейрофізіологія.
- Фізіологія вісцеральних систем.

Своїми доповідями учасники охоплювали майже всі аспекти фізіології, біохімії, біомедицини: від клітин до функціонування цілісного організму, від дрозофіли до людини. Молоді науковці показали високий рівень підготовки та високу кваліфікацію, володіння сучасними методами досліджень електрофізіологічних, біохімічних, імунологічних процесів в організмі, поведінкові методики вивчення фізіології людини і тварин.

Конференція проходила на високому рівні. Майже 40% доповідей були англійською мовою, що свідчить про високий рівень молодих науковців. Програма Конференції передбачала різноманітні формати: пленарні та секційні засідання, інтерактивні дискусії, культурну програму. Це дозволило здійснити максимальний огляд

Огляд матеріалів